

Avukatın Disiplin El Kitabı

2023

Avukatın Disiplin El Kitabı

2023

ISBN

978-605-7848-78-9

Ankara Barosu Yayınları

Ankara Barosu Başkanlığı © 2023

Tüm hakları saklıdır. Tasarımı Ankara Barosuna aittir.

Ankara Barosu kaynak gösterilerek yayımlanabilir.

Basım Tarihi, Yeri ve Adedi

Mart 2023, Ankara

15.000 adet (1. Baskı)

Ankara Barosu Başkanlığı

Atatürk Bulvarı No:40 Adliye Sarayı Kat:5 Sıhhiye-ANKARA/TÜRKİYE

T 0312 416 72 00 F 0312 416 72 80

www.ankarabarusu.org.tr abym@ankarabarusu.org.tr

avsa@ankarabarusu.org.tr

Ankara Barosu Başkanı

Av. Mustafa KÖROĞLU

Ankara Barosu Başkan Yardımcısı

Av. Seval YILDIRIM

Ankara Barosu Genel Sekreteri

Av. Ersin SOYBAŞ

Ankara Barosu Yayınlardan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi

Av. Deniz Yağmur GÜNEŞ

AVSA Yönetim Kurulu Başkanı

Av. Samiye EYUBOĞLU

Yazan

Av. Özcan ÇİNE

AVSA Av. Huk. D. Bşk.

Editörler

Av. Ender GİRAY

Av. Bülent DAĞSALI

Ankara Barosu Cumhuriyet'in 100. Yılı Logo Tasarımı

Arda ENGİN (Ankara Barosu)

Kapak Tasarımı, Dizgi ve Mizanpaj

Ali Kemal ÇERŞİL (Ankara Barosu)

Baskı ve Cilt

Yorum Matbaacılık

www.yorummatbaa.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz / Av. Mustafa KÖROĞLU	I
Sunuş / Av. Samiye EYUBOĞLU	III

BİRİNCİ BÖLÜM

Avukatın Disiplin Hukuku

Giriş	1
1. Avukatlar İçin Uygulanan Disiplin Cezaları	2
2. Avukatın Baroya Yazılmadan Önceki ve Meslekten Ayrıldıktan Sonraki Eylem ve Davranışlarının Disiplin Soruşturma ve Cezasına Konu Olması	4
3. Avukat Hakkında Cumhuriyet Savcılığınca Başlatılmış Ceza Kovuşturmasının Disiplin Soruşturma, Kovuşturma ve Cezasına Etkisi	5
4. Avukat Hakkında Disiplin Soruşturması Aşamaları	8
a. Avukat Hakkında Soruşturma	9
(1). İlk İnceleme	9
(2). Soruşturma Sonucu Kararı	11
b. Disiplin Kovuşturması Açılması Kararı	11
c. Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığı Kararı	11
d. İtirazlar	12
e. Baro Disiplin Kurulu	14
5. Avukat Hakkında Disiplin Kovuşturması Aşamaları	15
a. Baro Disiplin Kurulunda Duruşma	16
(1). Deliller, Tanık Dinlenilmesi ve Bilirkişi İncelemesi	17
(a). Delillerin Sunulması ve Değerlendirilmesi	17
(b). Tanık Dinleme	17
(I). Tanık Dinleme ile İlgili TBB Kararları	18

(aa) . TBB Disiplin Kurulunun 09.05.2003 gün ve 2003/50 Esas, 2003/154 Karar sayılı Kararı	18
(bb) . TBB Disiplin Kurulunun 30.04.2004 gün ve 2004/59 Esas, 2004/15 Karar sayılı Kararı	18
(c) . Bilirkişi İncelemesi	19
(I) . Bilirkişi İncelemesi ile İlgili TBB Disiplin Kurulu Kararı.	19
(aa) . TBB Disiplin Kurulunun 15.11.2002 gün ve 2002/1874 Esas, 2003/314 Karar sayılı Kararı.	19
(d) . Tanık ve Bilirkişilerin İstinabe Yolu ile Dinlenilmesi	20
(e) . Tanık ve Bilirkişilik ile İlgili Ortak Uygulamalar	20
(I) . Avukatın Barosunda Bulunan Kendisiyle İlgili Disiplin Soruşturma ve Kovuşturmasına Ait Dosyayı Görebilmesi, Örnek Alabilmesi ve Savunması İçin Tanınan Süre	21
(II) . Avukatın Tedbiren (<i>Geçici Olarak</i>) İşten Yasaklanması	21
b . Baro Disiplin Kurulu ve Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Kararlarına Karşı İtiraz	24

İKİNCİ BÖLÜM

Avukatlık Meslek Kuralları

I. Genel Kurallar.	31
II. Yargı Organlarıyla ve Adli Mercilerle İlişkiler	34
III. Meslektaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler	36
IV. İş Sahipleriyle İlişkiler.	39
V. Avukatların Barolarla ve TBB ile İlişkileri.	43
VI. Yürürlük, Uygulama Alanı	43

ÖNSÖZ

Değerli Meslektaşlarım,

Baro, “*Avukatların teşkilatlandırılmış topluluğudur.*” Bu topluluk kendi mesleki geleneklerini, disiplinini, şeref ve ününü korumak amacı ile mensubu olan avukatlar tarafından kendi aralarında kurulmuştur. Avukatların hür iradelerinin sonucunda teşekkül eden bir Baro, kendisine verilen hukuki bir şahsiyet sıfatının ötesinde “*manevi bir varlıktır.*” Baronun ve avukatlık mesleğinin geleceği, içerisinde yer aldığı toplumun da geleceğini çok yakından etkilemektedir. Çünkü “*Hiçbir meslek –hekimleri güçlkle ayırabiliriz– hususi hayata bu derece yakından karışmış değildir.*” Bu nedenle avukatların, Baro ve meslek için endişe duymaları aslında toplum ve gelecek adına duyulan bir endişe ile eşdeğerdir.

“Saygı” ve “güven”. Avukatlık unvanının gerektirdiği iki temel kavram. Kavramların içini doğru doldurmanın hayati öneme sahip olduğunu savunurum hep. Ankara Barosu Başkanı olmak ve Ankara Barosu Başkanlığı yapmak ayırımındaki kavram farklılığı gibi. İlki özneye vurgu yaparken, ikincisi meslek onurunu yükseltme telaşı içerisinde. Birincisi teklifi muktadir kılarken, ikincisi nesiller boyu bir aktarımı seçtiği için saygı ve güvene dayalı bir meslek kültürü yaratmayı hedeflemektedir. Ankara Barosu Staj Kurulu Başkanlığını ifa ederken de aynı hissiyatla; bildiğimi ve gördüğümü, tecrübelerimi ve öngörümü genç meslektaşlarıma sunabilme arzusu ve heyecanı içerisindeydim. Bu heyecanımı en çok da mesleğin başında kazanılması gereken meslek ahlâkı bağlamında Disiplin Hukuku anlatımlarında yaşadım. Nasıl başlarsanız öyle devam eder. Klişe ama hakkını sonuna kadar veren bir söz. Mesleğimiz alışkanlıklar silsilesidir, rotayı o ilk rüzgâr çiziyor. O rüzgârı ise, hukuk nosyonu olarak adlandırdığımız, iki kelimelik dev öbek belirliyor. Hukuk Fakültelerinden mezun olmanın Hukuk Fakültesi diplomasına sahip olma hakkını kazandırmakla birlikte, bu diplomanın hukukçu olarak adlandırılmaya

yetmediği de bilinmelidir. Bu noktada hukukun üstünlüğünün en güçlü savunucularından olan avukatlık mesleği karşımıza çıkmaktadır. Meslek etiğinin tohumlarının ekildiği ilk durak ise Avukatlık Stajıdır.

Hukukun üstünlüğüne her şart ve durumda inanan bir avukat olarak hukukun, hukukçular tarafından çiğnenmesine asla tahammülüm olmamıştır. Üstelik yargı sisteminin takip edemediğimiz bir hızla değiştiği, en temel insan haklarının dahi yok sayılarak ihlal edildiği dönemlerde avukatlık mesleğinin ve bu mesleği yapmakta olan avukat meslektaşlarımızın hak ve sorumluluklarının bilincinde olmasının daha da önem kazandığına inanırım.

İşte bu bilincin oluşması için hazırlanmış elinizdeki çalışma, meslek kurallarının benimsenmesinin önemini, aksinin Disiplin Hukuku başta olmak üzere hukuki ve cezai açıdan ağır sonuçlar doğurabildiğini stajyer meslektaşlarımıza aktarabilme ve kendilerinde bir farkındalık yaratabilmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın oluşmasında emeklerini ve değerli vakitlerini ortaya koyan başta Ankara Barosu Avukatlık ve Staj Akademisi (AVSA) Yönetim Kurulu ve Avukatlık Hukuku Dairesi Başkanı Av. Özcan ÇİNE olmak üzere çalışmada emeği olan tüm meslektaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Avukatlar için özgürlüğün bedeli uyanık olmaktır. Mesleğe adım atarken etmiş olduğunuz yeminden hiç sapmadan, meslek hayatınıza bu yeminin ağırlığı ve onuruyla devam etmeniz gerektiğini belirterek hep uyanık olmanızı talep etmekteyim.

Mesleğin onurunu korumak hepimizin en büyük yükümlülüğüdür. Hukuk çerçevesinde hak mücadelesini sürdürürken bu yükümlülüğü hiç unutmayacağınız inancı ve umuduyla hevesiniz daim, yolunuz açık olsun!

Saygılarımla.

Av. Mustafa KÖROĞLU
Ankara Barosu Başkanı

SUNUŞ

“*Hak ve adaleti savunma*” çabası insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanların toplum halinde yaşamaya başlaması ile birlikte insanlar arasındaki hak ve adalet beklentileri bir “*hak ve adalet savunma faaliyeti*” gereksinimi yaratmış, Eski Yunan’da insanların yakınları tarafından kullanılan savunma hakkı zaman içinde bir meslek halini almış, Roma İmparatorluğu döneminde yazılı hukukun da gelişimi ile “*Avukatlık Mesleği*” doğmuştur. Avukatlık mesleği, “*onur*” ve “*saygınlık*” kavramlarına en fazla vurgu yapılan mesleklerden biridir. Örneğin; 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’nun 34’üncü maddesine göre, “*Avukatlar yükledikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak*” yükümlülüğündedirler. Elinizdeki bu kitap, bu yükümlülüğün ayrıntılarının titizlikle derlendiği ve sistematik hale getirildiği bir çalışmadır.

Avukatlık onurunun korunması ve mesleğin toplum nazarında saygınlığının artması, her avukatın sadece meslek kurallarını iyi bilmesi ile gerçekleşemez. Aynı zamanda her avukatın meslek kurallarını özümsemesi ve doğru uygulaması ile gerçekleşir. Bu cümleden olarak; avukatlık mesleğinde Disiplin Hukuku bakımından uyulması gereken kurallar, birçok mesleğe göre daha ayrıntılı biçimde düzenlenmiştir. Bunun nedeni, Avukatlık Kanunu’nun 1’inci maddesinde de belirtilen avukatın, adaletin sağlanmasında yargısal kamu hizmeti yürütmesi özelliğinin bir sonucudur.

Avukat, mesleğini icra ederken müvekkillerinin can, ırz, namus ve mal varlıkları ile bütün hakları üzerinde söz sahibi olma ve bu alanlardaki tasarruflarını, “*özen, doğruluk ve onur içinde*” yapmakla yükümlüdür. Yetkilerini, işin kapsam ve önemine uygun, “*güven*” verecek biçimde kullanması gerekir. Bu bağlamda her avukatın, mesleğini icra ederken topluma vereceği güven duygusunun sorumluluğunu hissetmesi ve buna göre davranması

şarttır. Güven duygusunun ve yükümlülüklerin bir güvencesi de, aksine davrananların cezaya muhatap olacağı bilinmesidir. Bu bilincin, hem avukatlarda hem de toplumda yeterli düzeyde oluşması halinde; biri yükümlülüğünü, diğeri ise güven duygusunu yitirmeyecektir. Bu nedenle “*Avukatın Disiplin Hukuku*” büyük önem taşımaktadır.

Elinizdeki bu kitap, kurallar ile uygulama arasındaki çatışmayı, disiplin açısından karşı karşıya kalınan sorunları ve yorumları ortaya koymaktadır. Ankara Barosu Avukatlık ve Staj Akademisi (AVSA) Avukatlık Hukuku Dairesi Başkanı Av. Özcan ÇİNE tarafından hazırlanan bu eser, avukatlık disiplin hukuku alanında ihtiyaç duyulan bilgileri kapsamının yanı sıra örnek Disiplin Kurulu kararlarını da içermektedir. Ayrıca, “*Meslek Kuralları*” güncel kararlara atıflar da dahil edilerek yer almaktadır. Son derece özenli ve özverili bir çalışmanın ürünü olan bu eserin, meslektaşlarımız için her an ellerinin altında bulunduracakları bir kaynak olacağına inanıyor; deneyimlerini ve bilgi birikimini bizlere aktarmayı görev bilen kitabın yazarına ve yayıma hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Siz değerli meslektaşına, başarı dilekelerimle en içten sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Av. Samiye EYUBOĞLU
AVSA Yönetim Kurulu
Başkanı

BİRİNCİ BÖLÜM
AVUKATIN DİSİPLİN HUKUKU

Giriş

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 34'üncü maddesi, *“Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler”* hükmüne amirdir.

Avukatlık Kanunu'nun 134'üncü maddesinde de, *“Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu Kanun'da yazılı disiplin cezaları uygulanır.”* hükmü bulunmaktadır.

Avukatlık Kanunu'nun bu iki hükmünden,

“Avukatlık onuruna, meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarla, mesleki çalışmasında görevin yapılmasıyla ilgili sorumluluklarını görevin gerektirdiği dürüstlüğe uygun yapmayan avukatın disiplin cezası ile cezalandırılacağı...” sonucu çıkmaktadır.

Gerek Avukatlık Kanunu'nda ve gerekse avukatlık mesleğinin icra ve ifası ilgili tüm yönetmeliklerde (Avukatlık Kanunu'nda belirtilen ve Türkiye Barolar Birliğine o konuda yönetmelik çıkarması için yetki ve görev verilen) belirtilen tüm kurallarla **TBB**'ce tespit edilen *“Avukatlık Meslek Kuralları”*na uymayan avukatlar hakkında disiplin soruşturma ve kovuşturması yapılacak ve bu kişiler Avukatlık Kanunu'nda belirtilen disiplin cezaları ile cezalandırılacaklardır.

1. Avukatlar İçin Uygulanan Disiplin Cezaları

Avukatlık Kanunu'nun 135'inci maddesinde bu disiplin cezalarının neler olduğu sayılmıştır. Ceza ve Disiplin Hukuku'nun temel ilkeleri gereği ancak kanunda belirtilen cezaların verilmesi mümkündür. Kanunda belirtilmeyen bir ceza çeşidi kıyas ya da yorum yoluyla verilemez.

Avukatlar için uygulanan disiplin cezaları şunlardır:

- a.** Uyarma; avukatın mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin kendisine bildirilmesi,
- b.** Kınama; mesleğinde ve davranışında kusurlu sayıldığı için avukata bildirilmesi,
- c.** On bin liradan yüz elli bin liraya kadar para cezası tayin edilmesi^[1]
- d.** İşten çıkarma^[2]; avukatın veya avukatlık ortaklığının üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere mesleki faaliyetlerinin yasaklanması,
- e.** Meslekten çıkarma^[3]; avukatlık ruhsatnamesinin geri alınarak avukatın adının baro levhasından silinmesi ve avukatlık unvanının kaldırılması, avukatlık ortaklığı için de baro avukatlık ortaklığı sicilinden silinmesidir.

[1] Bkz. 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un (TCKYUŞHK) 4'üncü maddesi.

[2] Bkz. TBB Disiplin Kurulu, 21.01.2021 T., 2020/812 E., 2021/1 K. sayılı Kararı.

[3] Bkz. TBB Disiplin Kurulu, 14.01.2022 T., 2021/957 E., 2022/1 K. sayılı Kararı.

“Cezaların Uygulanma Şekli” başlığı altındaki 136’ncı maddede, “*Avukatlık Kanunu’nun avukatların hak ve ödevleri ile ilgili altıncı kısmında yazılı esaslara uymayanlar hakkında ilk defasında en az kınama, tekrarında, davranışın ağırlığına göre, para veya işten çıkarma cezası ve 5’inci maddenin (a) bendinde yazılı bir suçtan kesin olarak hüküm giyme halinde meslekten çıkarma cezası uygulanacağı, beş yıllık bir dönem içinde iki veya daha çok defa disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan avukata her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanacağı, bir defa işten çıkarılan avukatın, beş yıllık dönem içinde bu kanunun altıncı kısmındaki kurallara aykırı davranışta bulunduğu takdirde meslekten çıkarılacağı*” hükümleri yer almaktadır.

Avukatlık Kanunu’nun “*Avukatın Hak ve Ödevleri*” başlıklı Altıncı Kısım 34’üncü maddede, “*Avukatların, TBB’ce belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlü oldukları*”; aynı Kanun’un 134’üncü maddesinde de “...*meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunurlar...*” hakkında bu Kanun’da yazılı disiplin cezalarının uygulanacağı; “*Cezaların Uygulanma Şekli*” başlıklı 136’ncı maddede ise, “*Bu Kanun’un avukatların hak ve ödevleri ile ilgili altıncı kısmında yazılı esaslara uymayanlar hakkında ilk defasında en az kınama...*” cezası uygulanır denilmektedir. Bu durum beraberinde bir çelişkiyi getirmekte ve meslek kurallarına aykırı eylem ve davranışta bulunanlara en az kınama cezası verileceği gibi bir anlam çıkarmakta ve böylece uyarma cezasının verilme olanağı da kalmamaktadır. Oysa meslek kurallarına aykırı bazı davranışlar için uyarma cezası verilmesi gerekir. TBB Disiplin Kurulu da bu şekilde davranarak basit nitelikli bazı aykırı eylem ve davranışlar için uyarma cezası tayini yoluna gitmektedir. Ancak Disiplin Hukuku açısından belirttiğimiz 34’üncü ve 136’ncı maddelerin

yazılış şeklinin değiştirilmesi gerekir kanaatindeyiz. (**Avukatlık Kanunu m.34, 134, 135 ve 136**)

2. Avukatın Baroya Yazılmadan Önceki ve Meslekten Ayrıldıktan Sonraki Eylem ve Davranışlarının Disiplin Soruşturma ve Cezasına Konu Olması

Avukatlık Kanunu'nun 138'inci maddesinde düzenlenen hükme göre, kişinin, avukatlık staj dönemi hariç, baro levhasına kabul ve yazılmadan önceki eylem ve davranışları, meslekten çıkarma cezasını gerektirmedikçe disiplin soruşturma ve kovuşturmasına konu olmaz. Staj dönemi ile ilgili olarak daha önce maddede hüküm bulunmamakta iken, 2001 yılında 4667 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik ile "*staj döneminin madde hükmünün dışında olduğu*" şeklinde cümle ilave edilmiştir. Avukatlık stajı dönemindeki eylem ve davranışlar disiplin soruşturma, kovuşturma ve cezasına konu olabilecektir.

Maddede, "*meslekten çıkarma cezasını gerektirecek haller*" şeklinde bir ibare bulunması, "*avukatlığa kabul ve levhaya yazılmadan önceki eylem ve davranışlar için disiplin kovuşturması yapılamaması*" kuralının istisna halini oluşturmaktadır. Eğer eylem ve davranış meslekten çıkarma cezasını gerektirecek nitelikte ise bu takdirde disiplin soruşturma ve kovuşturması yapılacaktır.

Madde hükmünün ikinci fıkrasında avukatlıktan ayrılma halinde disiplin kovuşturması yapılıp yapılmayacağı düzenlenmiştir. Avukat, avukatlıktan ayrılrsa da (*Avukatlık mesleğini herhangi bir şekilde bırakmış olsa da*) avukatlık yaptığı sıradaki eylem ve davranışları disiplin kovuşturmasına konu olabilecektir.

Maddenin her iki fıkrasında da belirtilen durumda, disiplin kovuşturmasına karar verme ve kovuşturmayı yürütme yetkisi, Avukatlık Kanunu'nun 139'uncu maddesindeki düzenlemeye göre; kovuşturmanın dayandığı şikayet veya ihbarın vaki olduğu yahut Cumhuriyet Savcısının kovuşturma isteğinde bulunduğu veya kovuşturmaya esas teşkil eden eylem veya davranışın re'sen haber alındığı tarihte avukat hangi baronun levhasında yazılı ise o baroya ait olacaktır.

3. Avukat Hakkında Cumhuriyet Savcılığınca Başlatılmış Ceza Kovuşturmasının Disiplin Soruşturma, Kovuşturma ve Cezasına Etkisi

Avukat hakkında suç teşkil eden bir eylem sebebiyle ceza soruşturma ya da kovuşturması açılmış olması aynı eylemin disiplin yönünden de soruşturmayı gerektirmesi halinde, baro yönetim ve baro disiplin kurulları disiplin soruşturma/kovuşturma yapabilecektir. Başka bir deyişle ceza soruşturma/kovuşturması disiplin soruşturma ya da kovuşturmasına yasa maddesindeki deyimiyile “*disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına*” engel değildir (Bkz. Avukatlık Kanunu m.140/1).

Ancak avukatın disiplin soruşturma/kovuşturma ve cezasına konu olabilecek eylemi hakkında ceza davası açılmış ise bu takdirde disiplin kovuşturması ceza davasının sonuna kadar bekletilecektir^[4]. (Bkz. Avukatlık Kanunu m.140/2).

“Avukat hakkında Cumhuriyet Savcılığınca başlatılmış ceza kovuşturmasının disiplin soruşturma, kovuşturma ve cezasına etkisi

[4] **TBB** Disiplin Kurulu, 16.09.2006 T., 2006/251 E., 2006/323 K. sayılı Kararı.

var mıdır?” sorusunun cevabının –bir ölçüde– verildiği “Ceza Kovuşturmasının Disiplin Cezalarına Tesiri” başlıklı 140’ıncı madde için yoruma ihtiyaç bulunmaktadır. Maddede; “avukat hakkında başlamış olan ceza kovuşturmasının, disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına engel olmayacağı, disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemde bulunmuş olan avukat hakkında aynı eylemlerden dolayı ceza mahkemesinde dava açılmış ise, avukat hakkındaki disiplin kovuşturmasının, ceza davasının sonuna kadar bekletileceği” hükmü yer almaktadır.

Burada karşımıza iki önemli soru çıkmaktadır;

- Birincisi; bekletilmenin hangi aşamada olacağı ve baro yönetim kurulunca mı bu kararın alınacağı? Yoksa baro disiplin kurulunca mı bekletilmenin yapılacağı,
- İkincisi de; hakkında ceza soruşturma ya da davası bulunan avukat hakkında mutlaka disiplin kovuşturması açılmasına karar verme zorunluluğu bulunup bulunmadığı sorularıdır. Bu soruların cevabı için önce maddenin son fıkrasındaki düzenlemeye bakmak gerekir. Bu fıkrada; “Baro yönetim kurulları hükümlülükle sonuçlanan bir ceza davasının konusunu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin kovuşturması açmak zorundadırlar” hükmü bulunmaktadır. Bu hükümden çıkan sonuç, avukat hakkında yapılan ceza soruşturma ve açılan dava sonucunda mahkûmiyet kararı verilmiş ise mutlaka disiplin kovuşturması açılmasının zorunlu olduğu hususudur. Bunun dışında herhangi bir ihbar, şikayet ya da Adalet Bakanlığınca soruşturma izni verilmesi, Cumhuriyet Savcılığınca yapılan bir bildirim, vb. şekilde avukat hakkında ceza kovuşturması

olduğu baro yönetim kurulunca öğrenilmişse ya da dosya henüz baro yönetim kurulunda ise bekletme işlemini baro yönetim kurulu yapacaktır. Ancak açılan ceza davasının disiplin yönünden bir suç teşkil etmediği ya da eylemin o avukat tarafından yapılmadığı kanısına varırsa baro yönetim kurulu ceza davasının sonucunu beklemeden “*disiplin kovuşturmasına yer olmadığına*” karar verebilir. Çünkü suçlanan avukat ceza davası sonunda hüküm giyerse zaten Avukatlık Kanunu m.140/son gereğince baro yönetim kurulu disiplin kovuşturması açılmasına karar vermek zorundadır. Eğer suçlanan avukat ile ilgili dosya baro disiplin kurulunda ise bu kez baro disiplin kurulu ceza davasının sonucunu bekleyecektir. Ceza davası sonunda sanık avukat hakkında, eylemin işlenmemiş olduğu ya da sanığı (*suçlanan avukat*) tarafından yapılmamış olması nedeniyle beraat kararı verilmiş ise bu takdirde disiplin kurulunun disiplin cezası vermesi mümkün değildir. Disiplin kurulu ceza mahkemesince tespit edilen maddi olgu ile bağlıdır. Ceza davasında ceza mahkemesi yukarıda belirttiğimiz nedenler dışında, örneğin delil yetersizliğinden beraat kararı vermiş ise; bu takdirde o ceza davasının konusuna giren eylemlerin Ceza Kanunu hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin kovuşturmasını gerektirir mahiyette ise disiplin kovuşturması yapılabilecek ve –*beraat de olsa*– disiplin cezası tayini yoluna gidilebilecektir (Bkz. Avukatlık Kanunu m.140/3).

TBB Disiplin Kurulu, ceza mahkemesince verilen beraat kararı ile ilgili olarak, “...*Baro Disiplin Kurulu, şikayetli avukat*

hakkında her ne kadar ceza davasından beraat kararı çıkmış olsa bile ceza dosyasındaki delillerini, disiplin dosyasındaki diğer delillerle birlikte Avukatlık Yasası'nın 158'inci maddesinde belirlenen ilkeler çerçevesinde değerlendirerek kovuşturmayı sonuçlandırmak zorundadır...”^[5] demektedir.

Baro yönetim kurulunca ya da disiplin kurulunca disiplin kovuşturması için bekletilme kararı verilmesi halinde yönetim kurulunun isteği üzerine disiplin kurulu, avukatın işten yasaklanmasına yer olup olmadığı hakkında da bir karar vermek zorundadır (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.140/2 ve 153, 154*).

4. Avukat Hakkında Disiplin Soruşturması Aşamaları

Disiplin işlemleri; soruşturma ve disiplin kovuşturması olmak üzere iki bölümden oluşur. Disiplin kovuşturmasının açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilebilmesi, öncelikle baro yönetim kurulunca bir soruşturmanın yapılmasına bağlıdır.

Avukatlık Kanunu'nun “*Disiplin Kovuşturmasının Açılması*” başlıklı 141'inci maddesinde (*ve ilgili diğer maddelerde*) kovuşturma ve soruşturma deyimleri arasında bir karışıklık var gibi görünüyorsa da maddeler dikkatle okunduğunda ve özellikle 141'inci maddenin konuluş amacı dikkate alındığında baro yönetim kurulunun yaptığı işlemin soruşturma işlemi olduğu ve bu soruşturma işleminin sonucunda disiplin kurulunca bir kovuşturma yapılıp yapılmayacağına karar verildiği, başka bir deyişle **baro yönetim kurulunun yaptığı işlemin soruşturma**

[5] **TBB** Disiplin Kurulu, 02.01.2013 T., 2012/534 E., 2013/83 K. sayılı Kararı.

olup, disiplin kovuşturması açılıp açılmaması konusunda karar verdiği ve **kovuşturmanın ise baro disiplin kurulu işlemi olduğu** anlaşılmaktadır.

a. Avukat Hakkında Soruşturma

Aşağıda belirtilen hallerden biri ile avukat hakkında soruşturma başlatılabilir;

- İlgilinin ihbar veya şikayeti (*yazılı yahut sözlü olarak yapılır. Sözlü ihbar veya şikayette başvuran kişinin açık kimliği ve adresi, ihbar veya şikayet olunan avukatın kimliği, ihbar veya şikayet konusu, maddi olaylar ve ihbar gününü içeren hususlar, baro başkanı veya yönetim kurulu üyelerinden biri ile ihbar veya şikayette bulunan kişi ve katip tarafından imzalanacak bir tutanakla tespit edilir.*)
- Cumhuriyet Savcısının isteği,
- Baro yönetim kurulunca görülecek lüzum (re'sen) üzerine yapılır.

Şikayet edenden, şikayetin mahiyeti ve genişliği göz önünde bulundurularak, baro başkanınca masraf avansı istenebilir. Talep edilen avans ve tamamlanması istenen miktar ilgilisi tarafından ödenmedikçe, işlem yapılmayabilir.

(1). İlk İnceleme

Yönetim kurulu, ihbar veya şikayetin yapılmasından sonra yapacağı ilk toplantıda ihbar veya şikayeti inceler (*acil durumlarda ilk toplantı beklenmeyebilir.*)

- İhbar veya şikayette bulunanın kimliği, adresi ve imzası bulunmayan istekler işleme konulmaz.
- Şikayet veya ihbar ya da istek konusu olan husus, yönetim kurulunun üyeleri arasından görevlendireceği biri tarafından incelenir.
- Görevlendirilen üye, delilleri toplar, ihbar, şikayet ve isteme dayanak olan veya lüzum görülen dava ve icra dosyalarını inceler (*soruşturma için gerekli olabilecek her türlü bilgi ve belgeyi- ilgili dosyayı veya örneklerini- adli ve idari mercilerden görevlendirilen üye değil, baro tüzel kişiliği temsilcisi ister.*) İhbar veya şikayette bulunanları dinleyebilir ve gerekli göreceği kimselerin ifadelerini yeminli olarak da alabilir. Hakkında ihbar veya şikayette bulunulan avukat dinlendikten veya dinlenmek üzere verilen süre (*en az 10 gün*) dolduktan sonra düzenlenecek raporu yönetim kuruluna verir. Yönetim kurulu raporu yeterli bulmaz ise soruşturmayı derinleştirebilir.
- Yönetim kurulu, ivedilikle ve her halde şikayet, ihbar veya istek tarihinden itibaren **en çok bir yıl içinde** disiplin kovuşturması hakkında bir karar vermek zorundadır.
- Avukat hakkında disiplin kovuşturması açılması kararını, kovuşturmanın dayandığı **şikayet veya ihbarın vaki olduğu** yahut Cumhuriyet Savcısının kovuşturma isteminde bulunduğu veya kovuşturmaya esas teşkil eden **eylem ve davranışın re'sen haber alındığı tarihte** avukat hangi baronun levhasında yazılı **ise o baronun yönetim kurulu karar verir.**

- Baro başkanı, baro yönetim ve disiplin kurulu üyeleri, kendi haklarındaki soruşturma/kovuşturmalarla ilgili görüşme ve kararlara katılamazlar.
- Baro yönetim kurulları hükümlülükle sonuçlanan bir ceza davasının konusunu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin kovuşturması açmak zorundadırlar.

(2). Soruşturma Sonucu Kararı

Baro yönetim kurulu soruşturma sonucunda iki karardan birini verir. Bunlar; disiplin kovuşturması açılması kararı veya kovuşturmaya yer olmadığı kararıdır.

b. Disiplin Kovuşturması Açılması Kararı

Baro bu kararı verdikten sonra dosya ve karar gereği yapılmak üzere baro disiplin kuruluna gönderir. Baro yönetim kurulunun disiplin kovuşturması açılması hakkındaki kararlarına itiraz mümkün değildir.

c. Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığı Kararı

Yönetim kurulu dosyayı ve raporu inceleyerek, aleyhinde şikayet veya ihbarda bulunan avukat hakkında disiplin kovuşturması açılmasını gerektirecek bir durumun mevcut olmadığını tespit ederse disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verir.

Bu kararda; ihbar veya şikayette bulunanın adı ve adresi, şikayet olunan avukatın kimliği, isnat olunan fiil, yapılan inceleme ve deliller ile gerekçe belirtilir.

Karar, ilgili dosya eklenerek Cumhuriyet Savcılığına resmi yazı ile bildirilir; hakkında soruşturma açılmış bulunan avukata ve varsa şikayetçiye tebliğ olunur.

Şikayetçiye tebligat, Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır. Şu kadar ki, karar örneğinin elden verilerek tebliği de mümkündür. Bu takdirde tebligatın yapıldığı tarih, tebellüğ eden şikayetçinin adı ve soyadı bir tutanakla tespit edilerek şikayetçi ile baro adına başkatip ve ilgili memur tarafından imzalanır. Cumhuriyet Savcısına gönderilen resmi yazının bir örneği, yazıyı alan tarafından yazının alındığı tarih belirtilerek imzalanır. Tebligat parçaları veya tutanakla savcılık alındısı dosyaya konur.

d. İtirazlar

Baro yönetim kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığı kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde; ilgili Cumhuriyet Savcılığı ile şikayet eden tarafından, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir. Baro, itiraz dilekçesini, dosyayı da ekleyerek Türkiye Barolar Birliğine gönderir.

Dosyanın Türkiye Barolar Birliğine gidiş dönüş posta gideri itiraz edenden alınır. İtirazın Cumhuriyet Savcılığınca yapılması halinde posta gideri ilgili baro tarafından ödenir.

Türkiye Barolar Birliğinin; itirazın reddi hakkındaki kararları onaylanmak üzere, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına gönderilir. Bu kararlar, Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça bir karar verilmediği veya onaylandığı takdirde kesinleşir.

Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gerekçesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca 2/3 çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır. Sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına ve ilgili baroya bildirilir.

Adalet Bakanlığının bu madde uyarınca verdiği kararlara karşı Türkiye Barolar Birliği, şikayetçi ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğince verilen kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, şikayetçi ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilirler.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından dosya üzerinde yapılacak inceleme sonucunda şikayet, ihbar veya istem konusu incelemeye değer mahiyette görülürse baro yönetim kurulunun, “*disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına*” dair kararı kaldırılır ve gereği yapılmak üzere kararı veren baroya gönderilir. Baro Yönetim Kurulları tarafından verilen, “*disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına*” ilişkin kararlara karşı itiraz üzerine Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından verilen, “*disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına ilişkin kararın kaldırılmasına*”, başka bir deyişle, “*disiplin kovuşturması açılmasına*” ilişkin kararlar kesin ve bağlayıcı nitelikte **nihai kararlar olup, Baro Yönetim Kurulunun tekrar bu karara itiraz hakkı yoktur.** Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca verilen karar gereğinin ifası (*dosyayı baro disiplin kuruluna gönderme*) kararı kaldırılan Baro Yönetim Kuruluna aittir.

e. Baro Disiplin Kurulu

Avukat hakkında disiplin kovuşturması açılması kararı verildiğinde devreye Baro Disiplin Kurulu girmektedir.

Avukatlık Kanunu'nun 79'uncu maddesine göre baroların organları;

- Baro Genel Kurulu,
- Baro Yönetim Kurulu,
- Baro Başkanlığı,
- Baro Başkanlık Divanı,
- Baro Disiplin Kurulu ve
- Baro Denetleme Kurulu'ndan oluşmaktadır. Baro Genel Kurulu dışında tüm organlar seçim yolu ile oluşturulurlar.

Baro Disiplin Kurulu; levhaya kayıtlı üye sayısı iki yüz elliye kadar olan barolarda üç , iki yüz elliden fazla olan barolarda beş üyeden kuruludur. Seçimli baro genel kurulunda iki yıllık süre için seçilerek oluşturulur. Her baroda disiplin kurulu için ayrıca üç de yedek üye seçilir.

Baro disiplin kurulu, kendisine baro yönetim kurulu tarafından iletilen, “*disiplin kovuşturması açılmasına*” dair karar (ve *ilgiliye ait dosya*) üzerine ilgili avukat ya da avukatlar hakkında disiplin kovuşturması yapar ve disiplinle ilgili kararları verir.

Baro Disiplin Kurulu da “*Disiplin Yargılaması*” yapan bir yargı merciidir. Avukatlık Kanunu'nun 157/2 maddesinde , “*disiplin davaları*” tabirinin kullanılmış olması kanun koyucunun Baro Disiplin Kurulunu (ve **TBB Disiplin Kurulunu**) “*yargılama yapan*” merci olarak gördüğünün açık ifadesidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarına^[6] baktığımızda da, AİHS' nin “*adil yargılanma hakkının*” düzenlendiği 6'ncı maddesi çerçevesinde disiplin soruşturma ve kovuşturması yapan baro yönetim ve disiplin kurulları ile TBB Yönetim ve Disiplin Kurulunun bir yargı yeri olarak değerlendirildiğini görmekteyiz (AİHM, H./Belçika, 1987.)

5. Avukat Hakkında Disiplin Kovuşturması Aşamaları

Baro yönetim kurulunun “*Disiplin Kovuşturması Açılmasına*” karar verdiği hallerde iletilen dosyayı alan Baro disiplin kurulu incelemesini kural olarak “*evrak üzerinden*” yapar.

[6] “6'ncı maddenin 1'inci fıkrasında yer alan “mahkeme” sözcüğünün, yine ülkenin standart yargı mekanizmasında bulunan klasik türde bir hukuk mahkemesini tanımladığı şeklinde anlaşılması mutlaka gerekli değildir.” (AİHM, *Campbell ve Fell – Birleşik Krallık*, 1984)

“AİHM içtihadı uyarınca “mahkeme” maddi anlamıyla üstlendiği yargı işlevine göre nitelik kazanır. Bir başka deyişle mahkeme, yetkisi dahilindeki konuları hukuk kuralları temelinde, belirlenen usule bağlı olarak görülen davaların neticesinde karara bağlayan bir mercidir. Ayrıca, birçok diğer koşulların da yerine getirilmesi gerekir. “Bağımsızlık”, özellikle de yürütmeden; tarafsızlık; üyelerinin görev süreleri; usuller ile sağlanan teminatlar ki bunların birçoğu 6'ncı maddenin 1'inci fıkrasında bulunmaktadır.” (AİHM, *Bellios – İsviçre*, 1988)

“...yürütme organından ve davanın yanlarından bağımsız olan, üyelerinin atanma biçimi ve süresi, uyguladığı yargılama yöntemleri açısından güvenceleri bulunan organlara “yargı yeri” denilebilir” Kararı ile, Tabipler Odası Üst Kurulunu “Mahkeme” olarak tanımlamış, yargılamanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6/1 maddesine aykırı olmadığını saptamıştır. (AİHM, *Le Compte, Van Leuven ve Meyere – Belçika*, 1981)

a. Baro Disiplin Kurulunda Duruşma

Avukatın isteği veya Disiplin Kurulunca gerekli görülmesi halinde inceleme duruşmalı olarak yapılır^[7]. Duruşmanın yürütülmesine ilişkin esaslar şunlardır;

- Mazeret kabul edilmişse, yeni duruşma günü tebliğ edilmelidir.
- Duruşma aleni değil, gizli olarak yapılır.
- Duruşma yapılırken resmi kılık (*cübbe*) giyilir. Disiplin Kurullarında taraf vekilleri de resmi kılık giymek zorundadırlar.
- Çağrıya uymayan avukatın gıyabında duruşma yapılır. Şu kadar ki, duruşmaya gelmediği takdirde duruşmanın gıyabında yapılacağıının davetiyeye yazılması şarttır.
- Her ne kadar Yasa'da açıkça belirtilmemiş ise de; şikayetçinin de duruşmaya çağırılması gerekmektedir. Baro Disiplin Kurulunun asli görevinin maddi gerçeğe ulaşmak ve hukuka uygun karar vermek yükümlülüğü olduğu asla unutulmamalıdır^[8]. Bu aynı zamanda silahların eşitliği ve yargılamaya eylemli olarak etkin katılma ilkesinin de bir gereğidir.

[7] Bkz. **TBB** Disiplin Kurulu, 10.04.2021 T., 2021/217 E., 2021/256 K. sayılı Kararı.

[8] **TBB** Disiplin Kurulu, 14.01.2022 T., 2021/1028 E., 2022/6 K. sayılı Kararı.

(1). Deliller, Tanık Dinlenilmesi ve Bilirkişi İncelemesi

(a). Delillerin Sunulması ve Değerlendirilmesi

Disiplin Kurulu, delillerin gösterilme ve inceleme şeklini, istek veya feragatle yahut evvelce verilmiş kararlara bağlı olmaksızın takdir ve tayin eder. Disiplin Kurulunun maddi gerçeğin ortaya çıkması için rahat ve özgür bir ortamda çalışmasını sağlamak için getirilen düzenlemenin, disiplin kovuşturmasının etkin ve kısa sürede bitirilmesi yönündeki faydası tartışılmaz ise de; **adil yargılanma ve savunma hakkına zarar vermeyecek şekilde kullanılması asla göz ardı edilmemelidir.**

(b). Tanık Dinleme

Baro Disiplin Kurulunda tanık dinletilebilir. Tanıklar Tebliğat Kanunu hükümlerine göre çağrılır. Tanıkların duruşmaya çağırılması veya üyelerden biri tarafından yahut istinabe yoluyla dinlenmesi veya yazılı ifadesinin okunulmasıyla yetinilmesi disiplin kurulunun takdirine bağlıdır. **Ancak, bir olayın delili yalnızca bir tanığın şahsi bilgisinden ibaret ise, bu tanık her halde dinlenir.** Eylem veya davranışın kanıtı yalnızca bir tanığın görgüye dayalı bilgisinden ibaretse, o tanık mutlak surette dinlenmelidir. Eylem başka delillerle de hiçbir kuşkuya yer vermeyecek şekilde kanıtlanıyor ise, gösterilen tanıkların tümünün dinlenmesi zorunluluğu yoktur. Gerekli gördüğü takdirde Baro Disiplin Kurulu re'sen de tanık dinleyebilir. Tanık dinlenmesi taraflarca talep edilmemişse, Baro Disiplin Kurulu re'sen tanık dinlemek zorunda değildir. Tanık giderleri, dinlenmesini isteyen tarafça karşılanmak zorundadır.

Baro Disiplin Kurulu tanık dinlenmesine karar vermişse tanıkları mutlaka dinlemeli, dinlemekten vazgeçmişse nedenini gerekçeli olarak açıklamalıdır.

(I). Tanık Dinleme ile İlgili TBB Kararları

(aa). Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun 09.05.2003 gün ve 2003/50 Esas, 2003/154 Karar sayılı Kararı

Disiplin Kurulu Başkanlığının savunmasını sunması, tanıkları varsa bildirmesi, duruşma isteyip istemediği gibi hususları içerir. 08.07.2002 tarihli yazısı 9.07.2002 tarihinde şikayetliye tebliğ edilmiş, 19.07.2002 tarihli dilekçeyle duruşma istenmiş, tanık bildirilmemiştir. 16.12.2002 günlü duruşmada sözlü savunma alınmış, tanık dinlenmesi talep edilmemiştir. Avukatlık Yasası'nın 147/2'nci maddesinde de "*Ancak, bir olayın delili yalnız bir tanığın şahsi bilgilerinden ibaret ise, bu tanık her halde dinlenir.*" denilmekte olup, **disiplin kurullarının talep edilmediği her halde resen tanık dinlenme zorunluluğu yoktur.**

(bb). Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun 30.04.2004 gün ve 2004/59 Esas, 2004/15 Karar sayılı Kararı

Avukatlık Yasası'nın 161'inci maddesi gereği disiplin işlemleri dolayısıyla çağrılan her tanık ve bilirkişinin kaybettiği zaman ve harcadığı mesaiye uygun bir tazminata (*ücrete*) hakkı olduğu gibi, bu husustaki giderlerin şikayetçi ve/veya hakkında kovuşturma yapılan avukat tarafından ödenmesi zorunludur. Avans ve tamamlanması istenen gider ilgilisi tarafından ödenmedikçe işlem yapılmayabilir. Bu giderlerin Baro Yönetimi tarafından

karşılanacağına ilişkin yasal bir zorunluluk Avukatlık Yasası'nın 161'inci maddesinde yoktur.

(c). Bilirkişi İncelemesi

Baro Disiplin Kurulu, bilirkişi incelemesi yaptırabilir. Takdir, disiplin kurulunundur. Avukatlık Kanunu'nun disipline ilişkin hükümlerinde bilirkişi incelemesi ile ilgili hükümlerin yeterli olmadığı durumlarda Ceza Muhakemesi Kanunu'nun bilirkişiye ilişkin hükümleri uygulanır.

Ancak, Baro Disiplin Kurulu, maddi gerçeği hiçbir kuşkuya yer vermeyecek surette belirlemek zorunda ise bilirkişi incelemesi yaptırmak zorundadır.

Bilirkişiler, Tebligat Kanunu hükümlerine göre çağrılır. Bilirkişinin duruşmaya çağırılması veya Disiplin Kurulu üyelerinden biri tarafından yahut istinabe (*talimat*) yolu ile dinlenilmesi veya raporunun okunmasıyla yetinilmesi Disiplin Kurulunun takdirine bağlıdır. Bilirkişi giderlerinin önceden ödenmesi zorunludur.

(I). Bilirkişi İncelemesi ile İlgili TBB Disiplin Kurulu Kararı

(aa). Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun 15.11.2002 gün ve 2002/1874 Esas, 2003/314 Karar sayılı Kararı

Şikayetçi, bu belgelerin ibrazı üzerine ödemenin "550.000.000" TL olduğunu kabul etmiş; ancak, 24.12.1999 tarihli belgenin düzmece olduğunu bildirerek bu belge altındaki imzayı inkar etmiştir.

Bu durumda yapılması gereken işlem, şikayetli avukatın da talep ettiği gibi, imzaya ilişkin bilirkişi incelemesi yapılması ve sonucuna göre bir karar verilmesi olduğu halde, bilirkişi incelemesine gerek olmadığına karar verilerek sonuca gidilmesi doğru görülmemiş ve bu nedenle kararın bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

(d). Tanık ve Bilirkişilerin İstinabe Yolu ile Dinlenilmesi

İstinabe yoluyla verilen talimat, baro merkezinde disiplin kurulu veya bu kurulun bir üyesi, diğer yerlerde o baronun disiplin kurulunca görevlendirilecek bir avukat tarafından yerine getirilir.

(e). Tanık ve Bilirkişilik ile İlgili Ortak Uygulamalar

Usulüne göre çağrılıp da gelmeyen veya kanuni bir sebep olmaksızın tanıklık yahut bilirkişilikten veya yemin etmekten çekinen kimsenin giderlerden başka 20 liradan 200 liraya kadar hafif para cezasına çarptırılması, bu kimsenin ikamet ettiği yer sulh ceza hakiminden istenebilir. Ayrıca istek üzerine, tanığın zorla getirilmesine, baronun bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hakimi karar verir. Tanık ve bilirkişinin zorla getirilmesine ilişkin talep, baronun bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hakimine yapılmalıdır. İlçe sulh ceza hakimlerinden bu yönde bir talepte bulunulamaz.

Tanık ve bilirkişi, disiplin kurulunca dinlenebileceği gibi, kurul üyelerinden biri tarafından da dinlenebilir. Ancak; tanık veya bilirkişinin disiplin kurulu üyelerinden biri tarafından dinlenebilmesi için bu konuda karar alınmış olması şarttır.

Adli tatile ilişkin hükümler disiplin yargılamasında uygulanmaz.

(I). Avukatın Barosunda Bulunan Kendisiyle İlgili Disiplin Soruşturma ve Kovuşturmasına Ait Dosyayı Görebilmesi, Örnek Alabilmesi ve Savunması İçin Tanınan Süre

Avukatlık Kanunu'nun 137'nci maddesinde avukatlar hakkında yapılacak soruşturma ve kovuşturmalarda, isnat olunan hususun açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on günlük bir sürenin tanınmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir. (*Soruşturma ve kovuşturmanın niteliğine , hakkında soruşturma ve kovuşturma açılan avukatın hal ve durumuna "hastalık, seyahat, başkaca diğer mücbir sebepler vd." göre bu on günlük süre Baro Yönetim Kurulu ya da Baro Disiplin Kurulu tarafından uzatılmalıdır.*)

Avukatla ilgili disiplin soruşturma ve kovuşturmalarında her ne kadar avukata hakkındaki şikayet ve iddia bildiriliyor ve savunması isteniyorsa da bu savunmanın gereğince yapılabilmesi için avukatın disiplin dosyasını gerek soruşturma ve gerekse kovuşturma safhasında her zaman görebilme ve örnek alma hakkının bulunması zorunludur. Bu zorunluluk savunma hakkı ve adil yargılanma hak ve ilkesinin bir sonucudur.

(II). Avukatın Tedbiren (Geçici Olarak) İşten Yasaklanması

Hakkında meslekten çıkarma cezasını gerektirebilecek mahiyette bir işten dolayı kovuşturma yapılmakta olan avukat disiplin kurulu kararıyla, tedbir mahiyetinde işten yasaklanabilir.

Kararın verilmesinden önce hakkında kovuşturma yapılan avukatın dinlenmiş veya dinlenmek üzere çağrılmış olup da belirtilen günde gelmemiş olması şarttır. Ancak, baroya bildirdiği büro adresine tebligat yapılamayan avukatın ayrıca çağrılması ve dinlenmesinde bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Disiplin kurulu, tedbiren işten yasaklama kararına esas olacak delillerin hangi sınırlar dahilinde gösterilip inceleneceğini, istekle bağlı olmaksızın, serbestçe takdir eder.

Tedbiren işten yasaklama kararı, hakkında kovuşturma yapılan avukata gerekçesiyle birlikte tebliğ olunur ve bu karar verildiği tarihte yürürlüğe girer.

Tedbiren işten yasaklama kararına karşı **TBB** Disiplin Kuruluna itiraz olunabilir. Karara itiraz, kararın uygulanmasını durdurmaz. **TBB** Disiplin Kurulu bu konudaki itirazları ivedilikle ve en geç bir ay içinde karara bağlar. **TBB** Disiplin Kurulunca vaki itiraz yerinde görülürse, tedbiren yasaklama kararı kaldırılır.

İşten yasaklanma kararı, yargı organları ile sair mercilere baro başkanlığı tarafından derhal duyurulur.

Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya baro başkanınca geçici olarak görevlendirilmiş (*Avukatlık Kanunu 42'nci madde uyarınca*) olup, yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde Avukatlık Kanunu'nun 42'nci maddesinin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili mercie ödememiş olan avukatların işten yasaklanmaları zorunludur.

İşten yasaklanma sebeplerinin (*yukarıda belirttiğimiz zorunlu sebepler*) meydana gelmesinden itibaren iki ay içinde disiplin kurulunca haklarında işten yasaklama kararı verilmeyen

avukatlar Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun doğrudan vereceği kararlar işten yasaklanırlar.

Haklarında işten yasaklanma kararı verilmiş olanlar karar tarihinden itibaren avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanamazlar. Ancak, işten yasaklanan avukatın eşi ile reşit olmayan çocuklarına ait işlerde bu yasak uygulanmaz, başka bir deyişle avukat eşine ve reşit olmayan çocuklarına ait işlerde avukatlık yetkilerini kullanabilir. Mahkemeler, resmi daireler işten yasaklanan avukatları kabul etmemekle görevlidirler.

Hakkında işten yasaklama kararı verilen avukat bu karara karşı itiraz edebilir. Avukat işten yasaklama kararına neden olan hal ve şartların bulunmadığı ya da sonradan bu hal ve şartların ortadan kalktığını ileri sürerek karara her zaman itiraz edebilir. İşten yasaklanma kararı, bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olursa, disiplin kurulu tarafından kaldırılır.

İşten yasaklanma kararı, kovuşturmanın durdurulmuş veya avukatlığa engel olmayan bir ceza verilmiş olması hallerinde kendiliğinden kalkar. Avukatlık Kanunu 156'ncı maddesinde bulunmamakla beraber maddenin anlamından avukatın beraat etmiş olması halinde de yasaklama kararının kendiliğinden kalkacağı anlaşılmaktadır.

TBB Disiplin Kurulu bir kararında; hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 158'inci maddesinde düzenlenen "*nitelikli dolandırıcılık*" suçundan kamu davası açılmış ve mahkemece iki yıl bir ay hapis cezası verilmiş ancak bu cezası kesinleşmemiş şikayetli avukatlar hakkında baro disiplin kurulunun "*tedbir mahiyetinde işten yasaklamaya*" ilişkin kararını "... *ağır ceza mahkemesinde açılan ve hükme bağlanmış olan kamu*

davasında şikayetli avukatlara isnat olunan eylem, Avukatlık Yasası'nın 5(a) maddesinde yazılı suçlardan olduğu için, 136/1'inci madde hükmüne göre meslekten çıkarma cezasını gerektirebilecek mahiyette olması..." sebebiyle onanmasına karar vermiştir^[9].

Yine, **TBB** Disiplin Kurulu, "...*Tedbiren işten yasaklama kararlarında şikayetliye tebligat ve duruşma yapılması zorunludur. Mazeret kabul edilmişse yeniden tebligat yapılmalı ve savunma hakkı kısıtlanmamalıdır...*"^[10] diyerek tebligat ve duruşma zorunluluğunu vurgulamıştır. (*Avukatlık Kanunu m.153-154-155-156*)

b. Baro Disiplin Kurulu ve Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Kararlarına Karşı İtiraz

Baro disiplin kurulu kararları kesin değildir. Disiplin kurulu kararlarına karşı, Cumhuriyet Savcısı ve ilgililer, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler. (*Avukatlık Kanunu m.157*)

Baro disiplin kurul kararlarına karşı yapılan itiraz üzerine **TBB** Disiplin Kurulunun verdiği, uyarma, kınama ve para cezasına ilişkin kararları^[11] kesin olup, Adalet Bakanlığının onayına tabi değildir^[12]. **TBB**'nin itiraz üzerine verdiği uyarma,

[9] **TBB** Disiplin Kurulu, 15.09.2006 T., 2006/329 E., 2006/333 K. sayılı Kararı.

[10] **TBB** Disiplin Kurulu, 01.11.2013 T., 2012/869 E., 2013/46 K. sayılı Kararı.

[11] **TBB** Disiplin Kurulu, 21.03.2003 T., 2003/54 E., 2003/93 K. sayılı Kararı.

[12] Kararların kesinliği Adalet Bakanlığının onayı ile ilgili olup bu kararlara karşı idari dava açma süresi içinde idari yargıya gitmek

kınama ve para cezasına ilişkin kararların kesin olması demek, bu kararlar aleyhine tekrar **TBB**'ye başvurulamaması demektir. Örneğin bu tür kararlarla ilgili olarak **TBB** Yönetimi ya da Disiplin Kuruluna temyiz başvurusu yapılamaz, karar düzeltme yoluna gidilemez^[13]. Bu tür kararlar aleyhine ancak idari yargıya başvurulabilir.

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu, baro disiplin kurulu kararı ile bağlı değildir. Somut duruma göre şartları varsa işin esası hakkında inşai nitelikte karar verme yetki ve görevine sahiptir. Bu durum **TBB** Disiplin Kurulunun çok geniş bir takdir yetkisinin bulunduğunu göstermektedir^[14]. **TBB** Disiplin Kurulu incelemeyi dosya üzerinden yapar^[15], ancak işten veya meslekten çıkarmaya dair cezalar ile işten yasaklanmaya ilişkin kararların incelenmesi sırasında re'sen veya ilgili avukatın isteği üzerine duruşma yapabilir^[16]. Duruşma, Kanun'da açıkça belirtilmiş cezalar ve işten yasaklanma için yapılabileceğinden, uyarma, kınama ve para cezalarına ilişkin incelemelerde duruşma yapılmaz, dosya üzerinden karar verilir.

mümkündür.

- [13] **TBB** Disiplin Kurulu, 28.07.2006 T., 2006/285 E., 2006/299 K. sayılı Kararı.
- [14] MISIR, M. Haşim, “*Avukatlık Disiplin Hukuku*”, **TBB** Yay. Ankara 2008, s.198.
- [15] Bkz. **TBB** Disiplin Kurulu, 21.05.2021 T., 2021/314 E., 2021/372 K. sayılı Kararı.
- [16] Bkz. **TBB** Disiplin Kurulu, 07.09.2013 T., 2013/485 E., 2013/665 K. sayılı Kararı.

TBB Disiplin Kurulu kararları zaman zaman avukatlar tarafından eleştirilse de, “*klasik meslek ilkelerini ulusal düzeyde koruduğu*”^[17] vurgulaması da yapılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu, inceleme konusu baro disiplin kurul kararının onanmasına veya kovuşturmanın derinleştirilmesi için kararın bozularak dosyanın, kararı veren baroya gönderilmesine karar verebileceği gibi, yeniden incelemeyi gerektirmeyen hallerde, uygun görmediği kararı kaldırarak^[18] işin esası hakkında karar verebilir veya verilmiş olan kararı düzelterek onaylayabilir.

Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun, itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

[17] İNANICI, Haluk, “*Türkiye’de Avukatlık İdeolojisi*”, Toplum ve Bilim Dergisi, 2000/87. s.20

[18] **TBB** Disiplin Kurulu, 19.01.2002 T., 2001/188 E., 2002/16 K. sayılı Kararı.

TBB Disiplin Kurulu. 19.03.2004 T., 2003/407 E., 2004/80 K. sayılı Kararı.

TBB Disiplin Kurulu, 15.01.2005 T., 2004/408 E., 2005/25 K. sayılı Kararı.

Kesinleşmiş (*idari yönden*) bu kararlara karşı Adalet Bakanlığı, kararın tarafları ve ilgili baro idari yargı yerine başvurabilir. (*Avukatlık Kanunu m.157*)

İKİNCİ BÖLÜM

AVUKATLIK MESLEK KURALLARI

Avukatlık Meslek Kuralları^[1]

I. Genel Kurallar

1. Türk avukatları, baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığı gereğine inanmışlar ve bu konuda kendilerine gerek kişi, gerek kuruluş olarak düşen görevleri başarma kararına varmışlardır. (Bkz. Avukatlık Kanunu m.1,76 ve 109, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 2.1.1)
2. Mesleki çalışmasında avukat, bağımsızlığını korur; bu bağımsızlığı zedeleyecek iş kabulünden kaçınır. (Bkz. Avukatlık Kanunu m.1,76 ve 109, Meslek Kuralları 9, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 2.1.1-2)
3. Avukat, mesleki çalışmasını kamunun inancını ve mesleğe güvenini sağlayacak biçimde ve işine tam bir sadakatle yürütür. (Bkz. Avukatlık Kanunu m.34, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 2.2)
4. Avukat, mesleğin itibarını^[2] zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır. Avukat, özel yaşantısında da buna özenmekle yükümlüdür.
5. Avukat, yazarken de, konuşurken de düşüncelerini olgun ve objektif bir biçimde açıklamalıdır. Mesleki

[1] Avukatlık Meslek Kuralları, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 117/7 maddesi hükmünce Türkiye Barolar Birliği tarafından Genel Kurulun 08-09 Ocak 1971 tarihli IV'üncü Toplantısında kabul edilmiş ve 26 Ocak 1971 tarihli **TBB** Bülteni'nde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

[2] **TBB** Disiplin Kurulu, 21.01.2021 T, 2020/828 E., 2021/2 K. sayılı Kararı.

çalışmasında avukat, hukukla ve yasalarla ilgisiz açıklamalardan kaçınmalıdır.

6. Avukat, iddia ve savunmanın hukuki yönü ile ilgilidir. Taraflar arasında anlaşmazlığın doğurduğu düşmanlıkların dışında kalmalıdır.
7. Avukat, salt ün kazandırmaya yönelik her türlü gereksiz davranıştan titizlikle kaçınmalıdır.
 - a. Avukat, yalnız adres değişikliğini, reklam niteliğini taşımayacak biçimde ilân yoluyla duyurabilir.
 - b. Avukatın başlıklı kağıtları, kartvizitleri, büro levhaları reklam niteliği taşıyabilecek aşırılıkta olamaz.
 - c. Avukat, telefon rehberinde meslekler kısmında adres yazdırabilir. Bunun dışında farklı büyüklükte harflere ya da ilân niteliğinde yazılara yer veremez.
 - d. Ortak büro kuran avukatlar, büronun reklam aracı olmamasına, hukuk bürosu olma niteliğini yitirmemesine dikkat ederler.
8. Avukat kendine iş sağlama niteliğindeki her davranıştan çekinir. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.48., Avukatlık Reklam Yasakları Yönetmeliği m.5, 6*)
9. Avukat, kanunen bulunduğu başkaca mevki ve olanaklarının mesleki çalışmalarına etkili olmamasına dikkat eder. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.12*)

- 10.** Avukat, aynı dava için birbirine karşıt isteklerde bulunamaz. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.38/d, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları m4.4*)
- 11.** Avukat, Türkiye Barolar Birliğince kabul olunan mesleki dayanışma ve düzen gereklerine uygun davranmak zorundadır. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.34,110/16,117/7,134, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları m.1.2.1, 1.2.2*)
- 12.** Avukat, bürosunun görevin vakarına uygun biçimde tutulmasına çaba gösterir. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.43*)
- 13.** Uzunca bir süre bürosundan uzak kalmak zorunda bulunan avukat, işlerine bakacak, müvekkillerini kabul edecek meslektaşlarının adını barosuna bildirir. (*Bkz. Alman Avukatlık Yasası (BRAO) 53/2*)
- 14.** Avukat meslek kuruluşlarınca verilen görevleri, haklı sebepler dışında, kabul etmek zorundadır. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.37.42*)
- 15.** Mesleki çalışmasından ötürü aleyhine açılan dava layihasının bir örneğini avukat, barosuna verir. Baronun hukuki anlaşmazlıklardaki arabuluculuk teklifini kabul etmek zorundadır. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.95/5*)
- 16.** Avukat, kendisiyle ilgili her türlü belgeleri baroda görmek hakkını haizdir. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.54*)

II. Yargı Organlarıyla ve Adli Mercilerle İlişkiler

17. Hakim ve savcılarla ilişkilerinde, avukat, hizmetin özelliklerinden gelen ölçülere uygun davranmak zorundadır. Bu ilişkilerde karşılıklı saygı esastır. (Bkz. *Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 4.1-2-3, Havana Kuralları 12, Avrupa Konseyi 9 No'lu Tavsiye Kararı Prensipleri m.3, BM Bangolar Yargı Etiği*)
18. Avukat, daha önce hakim, savcı, hakem ya da başka resmi bir sıfatla incelediği işte görev alamaz. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.14, 38*)
19. Hakim ve savcı ile hısımlık ya da evlilikten gelen engelleri gösteren, kanun hükmünde yazılı derece dışında kalan hısımlıklar ve başkaca yakınlıklarda avukat meslek onuruna en uygun biçimde takdirini kullanır. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.13*)
20. Avukatlar ve Avukat Stajyerleri, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara, Türkiye Barolar Birliğince şekli saptanmış cübbe ile çıkarlar.^[3] (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.49, Avukatlık Kanunu Yönetmeliği m.20*)

[3] Kural, Türkiye Barolar Birliğinin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale'de yapılan 37'nci Olağan Genel Kurulunda değiştirilmiştir. Bu değişikliklerin sebebi, kuralın dayanağı olan Avukatlık Kanunu 49 ncu madde hükmünün kanun koyucu tarafından değiştirilmesi ve Meslek Kurallarınının 20'nci maddesi ile ilgili yargı kararlarındaki iptal hükmü olmuştur. 20'nci maddenin önceki hali; **Avukatlar ve Avukat Stajyerleri, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle, başları açık olarak* mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara, Türkiye Barolar Birliğince şekli saptanmış cübbe ile ve temiz bir**

21. Avukat duruşmayı terk edemez. Ancak kişisel veya meslek onurunun zorunlu kıldığı hallerde duruşmalardan ayrılabilir. Bu durumda avukat derhal baroya bilgi verir. (Bkz. Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 4.2)
22. Avukat savunma için gerekli^[4] olmadıkça davanın uzaması sonucuna varacak isteklerden kaçınır. (Bkz. Avukatlık Kanunu m.2,34, HMK m.30)
23. MÜLGA^[5] (Türkiye Barolar Birliğinin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale’de yapılan 37’nci Olağan Genel Kurulu kararıyla metinden çıkarılmıştır.)
24. Avukat, ilerde tanık olarak dinlenecek kimselerden, istisnai olarak bazı hususları öğrenmek mecburiyetinde kalmış olursa onları etkilemiş olma şüphesi altına düşmekten kaçınmalıdır. Avukat, tanıklara tavsiyelerde

kıyafetle çıkarlar. Erkek avukatlar, iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar. (..... * Madde metnindeki “başları açık” ibaresinin Danıştay 8. Dairesinin 12.11.2014 T., 2012/5257 E.,2014/8567 K. sayılı Kararı ile kaldırılmasına karar verilmiştir. Ayrıca Avukatlık Kanununda değişiklik yapan 7249 sayılı Kanun’un 7’nci maddesi ile Avukatlık Kanunu’nun 49’uncu maddesi madde başlığı ile birlikte değiştirilerek “Avukatlara staj dönemi de dahil olmak üzere, baro ve Birliğin iş ve işlemleri ile mesleğin icrası kapsamında kılık ve kıyafetle ilgili herhangi bir zorunluluk getirilemez” hükmü getirilmiştir.)

- [4] Kural, TBB’nin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale’de yapılan 37’nci Olağan Genel Kurul kararıyla değiştirilmiştir. Maddede daha önce var olan “zorunlu” ibaresi yerine, “avukatın gereğini takdir etmesi” ni sağlayacak şekilde “gerekli” ibaresinin konulması tercih edilmiştir.
- [5] (Mülga gerekçesi; Danıştay 8. Daire 15.10.2015 tarih ve 2015/3582-8680 sayılı kararı ile iptal kararı verilmiştir.)

bulunamaz, ne şekilde tanıklık edecekleri veya hakim önünde nasıl hareket edecekleri hakkında talimat veremez. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.2,34*)

25. Avukat, mahkeme kalemlerinde, icra dairelerinde ve her türlü mercilerde çalışan görevlilerle olan ilişkilerinde de meslek onuruna ve ağırbaşlılığına uygun tutum ve davranışlarını korur. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.2,34,134 vd.*)

III. Meslektaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler

26. Hiçbir avukat, bir meslektaşının mesleki tutum ve davranışları hakkındaki düşüncelerini kamuoyuna açıklayamaz. Bu yoldaki şikayetlerin mercii yalnız barolardır. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.139 vd.*, *Meslek Kuralları 27*, *Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 5.1.1*)

27. MÜLGA^[6] (*Türkiye Barolar Birliğinin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale’de yapılan 37’nci Olağan Genel Kurulu kararı ile **birinci ve ikinci cümleler metinden çıkarılmıştır.***) (Bkz. *Meslek Kuralları 26*)

Resmi ya da özel kuruluşlarda bağımlı olarak birlikte çalışan avukatlar, kadro görevleri ne olursa olsun, adalet ve eşitlik ilkelerinden ayrılmamaya ve iş dağıtımı, denetimi ve her türlü iş ilişkilerinde meslek

[6] Danıştay 8. Daire 17.01.2017 tarih ve 2016/12242E. 2017/31K. sayılı iptal kararı ile ilk cümle iptal edilmiş, ikinci cümle de iptal edilen ilk cümle ile ilişkili olduğu için onun da tümüyle kaldırılması gerekliliği nedeniyle.)

dayanışmasına ve onuruna uymayan davranışlardan kaçınmaya özen göstermekle yükümlüdürler. (Bkz. *Avukatlık Kanunu Ek. Madde 1*)

28. Bir başka baro bölgesinde ilk kez bir davaya giden avukat, o yer Baro Başkanına nezaket ziyaretinde bulunmaya gayret eder.
29. Bir meslektaşının ölümü veya başkaca nedenlerle Baro Başkanı'nca görevlendirilen avukat, kabul edilebilir bir neden göstermeksizin bu görevi reddedemez. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.42*)
30. Mesleki çalışmada avukatlar arasında usule ilişkin işlemlerde ve dosya incelemelerinde dayanışma gereği sayılabilecek yardımlar ve kolaylıkları esirgemezler.

Duruşmaya geç kaldığı için hakkında gıyap kararı alınan avukat hemen gelmişse, diğer taraf vekili olan avukat, gıyap kararının kaldırılmasını veya düzeltilmesini istemek zorundadır.

Bir başka yerdeki duruşmasına mazereti nedeniyle gidemeyen avukat, karşı taraf avukatı bir başka yerden geliyorsa mazeretini önceden meslektaşına bildirmelidir.

Avukatlar arasında “özeldir” kaydı taşıyan yazışmalar, yazanın rızası alınmadan açıklanamaz. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.95/(1),(4), Alman Avukatlık Yasası Meslek Kuralları Tüzüğü m.25, 26, Paris Baro İçtüzüğü 19.5.3*)

31. Avukat hasım tarafın ancak avukatı ile görüşebilir.

(*Hasmının avukatı yok ise*) avukatın hasımla teması zorunlu sınırlar içinde kalır. Hasım tarafla her temasından sonra avukat müvekkiline bilgi verir. (*Bkz. Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 5.5, Alman Avukatlık Yasası Meslek Kuralları Tüzüğü m.12*)

- 32.** (Yeniden düzenleme – *Türkiye Barolar Birliğinin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale’de yapılan 37’nci Olağan Genel Kurul kararıyla kural yeniden düzenlenmiştir.*) Avukat, duruşma esnasında mahkemeye ibraz ettiği ve elektronik ortamda erişim imkânı bulunmayan dilekçe ve belgelerin birer örneğini bu konuda ayrıca bir talebe gerek olmaksızın karşı taraf vekili meslektaşına verir.^[7] (*Bkz. Alman Avukatlık Yasası Meslek Kuralları Tüzüğü m.12 (2)*)
- 33.** (Yeniden düzenleme - *Türkiye Barolar Birliğinin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale’de yapılan 37’nci Olağan Genel Kurul kararıyla 2’nci cümle eklenmiş, ayrıca yeni bir 33/A bendi eklenmiştir.*) Yanına stajyer almayı kabul eden avukat, stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiyi gösterir ve olanaklarını hazırlar. Stajyer avukatın çalışma şeklini ve süresini zorunlu staj eğitimi programına göre belirler.^[8]

[7] (*Değişiklik gerekçesi; UYAP uygulamaları dikkate alınması sonucu güncel uygulamalara uygun ve avukatlar için kolaylık getirilmesi açısından.*)

[8] Değişiklik gerekçesi; düzenleme ile avukatlık mesleğinin niteliğinin yükseltilmesinde büyük önem taşıyan staj eğitiminin güçlendirilmesi amaçlanmış,avukat adayları stajyerler için en çok yakınmaya konu olan staj eğitim programlarına katılmaya engel nitelikteki ofis/büro görevlendirmelerinin yapılmasının önüne geçmek için ikinci cümle eklenmiştir.

33/A. Bağlı çalışılan avukat ile bağlı çalışan avukat arasında mesleki anlamda eşitlik ilkesi geçerlidir. Bu ilişki, unvanın ve işin gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde düzenlenir. Bağlı çalışılan avukat, bağlı çalışan avukata yönelik davranışlarında meslek kurallarını ve avukatın bağımsızlığını gözetir; mesleki gelişimi için gerekli imkânları tanır. Bağlı çalışılan avukat, bağlı çalışan avukatın iş tanımını ve ücretini; meslektaşlık bilincine, mesleğin itibarına ve işin niteliğine göre belirler^[9] (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.15, 17/2, 22, 23, 24, 45, 46*)

IV. İş Sahipleriyle İlişkiler

- 34.** Avukat, müvekkiline davanın sonucu ile ilgili hukuki görüşünü açıklayabilir. Fakat bunun bir teminat olmadığı özelliği belirtir. (*Bkz. Alman Avukatlık Yasası Meslek Kuralları Tüzüğü m.11*)
- 35.** Avukat aynı davada, birinin savunması öbürünün savunmasına zarar verebilecek durumda olan iki kişinin birden vekaletini kabul etmez. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.38/b, Meslek Kuralları 36., Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları m.3.2.1, m.3.2.2, Alman*

[9] Meslek Kuralları'na getirilen 33/A maddesi ile, meslektaşlar arasında farklı uygulama sorunları ve Avukatlık Kanunu çerçevesinde yürütülen bağlı çalışmaya ilişkin olarak son yıllarda özellikle büyükşehirlerde, bağlı çalışan avukat sayısının büyük bir ağırlık kazanması nedeniyle ortaya çıkan düzenleme ihtiyacı gerekliliğinden hareketle yeni bir madde ihdas edilmiştir.

Avukatlık Kanunu (BRAO) 43 (a).4, Paris Baro İçtüzüğü 4.)

- 36.** Bir anlaşmazlıkta taraflardan birine hukuki yardımda bulunan avukat, yararları çatışan öbür tarafın vekaletini alamaz, hiçbir hukuki yardımda bulunamaz.^[10]

Ortak büroda çalışan avukatlar da, yararları çatışan kimseleri temsil etmemek kuralı ile bağlıdır.

- 37.** Avukat meslek sırrı ile bağlıdır.

a. Tanıklıktan çekinmede de bu ölçüyü esas tutar.

Avukat, davasını almadığı kimselerin başvurması nedeniyle öğrendiği bilgileri de sır sayar. Avukatlık sırrının tutulması süresizdir, meslekten ayrılmak bu yükümü kaldırmaz.

b. Avukat, yardımcılarının, stajyerlerinin ve çalıştırdığı kimselerin de meslek sırrına aykırı davranışlarını engelleyecek tedbirler alır. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.36, 45, Almanya Avukatlık Kanunu (BRAO) 43.a (2), Ankara Barosu Meslek Kuralları 2.3*)

- 38.** Avukat, kendisine teklif edilen işi gerekçe göstermeden de reddedebilir. Takdirine esas olan nedenleri açıklamak zorunda bırakılmaz.

Avukat, zamanının ve yeteneklerinin erişemediği bir işi kabul etmez.

[10] Bkz. **TBB** Disiplin Kurulu, 18.03.2021 T., 2021/160 E., 2021/198 K. sayılı Kararı.

Avukat, davayı almaktan ve kovuşturılmaktan çekinme hakkını müvekkiline zarar vermeyecek biçimde kullanmaya dikkat edecektir. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.37, 38., Ankara Barosu Meslek Kuralları 3.1.3 ve 4, Paris Baro İçtüzüğü 19.3.1*)

39. İş sahibi anlaşmayı yaptığı avukattan sonra ikinci bir avukata da vekalet vermek isterse, ikinci avukat işi kabul etmeden önce, ilk vekalet verilen avukata yazıyla bilgi vermelidir^[11] (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.172*)
40. Avukat kesin olarak zorunlu bulunmadıkça, müvekkili adına basına açıklamada bulunamaz. Açıklamalarda, adalete etkili olmak amacı güdülemez. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.55 ve Avukatlık Reklam Yasakları Yönetmeliği m.8/b*)
41. Avukat baktığı davada, görevini savsatarak ya da kötüye kullanarak, müvekkili zararına kendisine bir yarar sağlayamaz. (Bkz. *Avukatlık Kanunu m.47, 62,164/3, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 2.7.*)
42. Avukat, işle ilgili giderleri karşılamak üzere, avans isteyebilir. Avansın işin gereğini çok aşmamasına, avanstan yapılan harcamaların müvekkile zaman zaman bildirilmesine ve işin sonunda avanstan kalan paranın müvekkile geri verilmesine dikkat edilir. (Bkz.

[11] Danıştay 8. Dairesinin 27.04.2022 tarih ve 2018/3442 E., ve 2022/3149 K. sayılı Kararı ile Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kurallarınının 39'uncu maddesi “*üst hukuk normlarına aykırı*” bulunarak İPTAL edilmiş olup anılan karar temyiz edilmiş olduğundan henüz kesinleşmemiştir.

Avukatlık Kanunu m.166/1, 174/3., Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 3.5.)

- 43.** Müvekkil adına alınan paralar ve başkaca değerler geciktirilmeksizin müvekkile duyurulur ve verilir.

Müvekkille ilgili bir hesap varsa, uygun sürelerde durum yazıyla bildirilir. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.166,173, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları 3.7.1, 3.7.2, 3.8.1, 3.8.1.1, 3.8.1.2, 3.8.1.3, 3.8.1.4, 3.8.1.5, 3.8.1.6, 3.8.1.7, 3.8.2, 3.8.3.*)

- 44.** Avukat, müvekkilinden meslektaşlarına yönecek sataşmaları önlemeye çalışır; gerekirse vekillikten çekilebilir. (*Bkz. Paris Baro İctüzüğü 19.5.1*)

- 45.** Avukat “*hapis hakkı*”nı alacağı ile oranlı olarak kullanabilir. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.42, 43, 166, 173*)

- 46.** Adli müzaheretle görülen işler, başkaca işlere gösterilen özenle yürütülür. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.176 vd., Adli Yardım Yönetmeliği, Avrupa Birliği Avukatlık Meslek Kuralları m.3.3.1.*)

- 47.** MÜLGA^[12] (*Türkiye Barolar Birliğinin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale’de yapılan 37’nci Olağan Genel Kurul kararıyla metinden çıkarılmıştır.*)

[12] Danıştay 8. Daire 17.01.2017 tarih ve 2016/12242, E. 2017/31 K. sayılı bozma sonrası iptal kararı ile ilk cümle iptal edilmiş, ikinci cümle de iptal edilen ilk cümle ile ilişkili olduğu için onun da tümüyle kaldırılması gerekliliği nedeniyle).

V. Avukatların Barolarla ve TBB ile İlişkileri

48. (Yeniden düzenleme – *Türkiye Barolar Birliğinin 17-18 Aralık 2022 tarihinde Çanakkale’de yapılan 37’nci Olağan Genel Kurul kararıyla*) Baro Başkanlığı, Baro Yönetim ve Disiplin ve *Denetleme Kurulu üyelikleri* ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Yönetim Kurulu üyeliği, *Disiplin ve Denetleme Kurulu üyeliği* görevleri bir kişide birleşemez.^[13] (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.78*)

VI. Yürürlük, Uygulama Alanı

49. Yukarıdaki meslek kurallarının sürekli gelişimini sağlamak üzere barolar, Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna, gündeme ilişkin hükümlere uyma şartı ile yeni teklifler getirebilir. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m. 88, 110/16, 114, 115, 116/son*)

50. Yukarıda yazılı meslek kuralları, Türkiye Barolar Birliğinin 08-09 Ocak 1971 tarihli IV’üncü Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiş ve Türkiye Barolar Birliği Bülteni’nde yayımı tarihinde yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. (*Bkz. Avukatlık Kanunu m.34*)

[13] Birleşmeyecek görevlere Denetleme Kurulu üyeleri eklenmiştir.

Atatürk Bulvarı No: 40 Adliye Sarayı
Kat:5 Sıhhiye-ANKARA / TÜRKİYE

T 0312 416 72 00
F 0312 416 72 80

www.ankarabarusu.org.tr
ankarabarusu@ankarabarusu.org.tr

